

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ELNÖKÉNEK VÉGZÉSE

2018. november 15.*

„Gyorsított eljárás”

A C-619/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 258. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt 2018. október 2-án

az **Európai Bizottság** (képviselik: K. Banks, H. Krämer és S. L. Kaleda, meghatalmazotti minőségben)

felperesnek

a **Lengyel Köztársaság** (képviseli: B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG ELNÖKE,

A. Prechal előadó bíró és E. Tanchev főtanácsnok meghallgatását követően,

meghozta a következő

Végzést

- 1 Keresetében az Európai Bizottság annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Lengyel Köztársaság egyrészt – mivel a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország) bíráinak nyugdíjkorhatárát lecsökkentette, és ezt a változtatást az ezen bíróságra 2018. április 3. előtt kinevezett bírákra alkalmazta, másrészt mivel e bíróság bírái aktív szolgálatának meghosszabbítására vonatkozóan a Lengyel Köztársaság elnöke számára diskrecionális jogkört biztosított – nem teljesítette az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének és az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének együttesen értelmezett rendelkezéseiből eredő kötelezettségeit.
- 2 2017. december 20-án a Lengyel Köztársaság elnöke aláírta a 2017. december 8-i ustawa o Sądzie Najwyższymot (a legfelsőbb bíróságról szóló törvény; Dz. U., 2018., 5. tétel), amely 2018. április 3-án lépett hatályba. E törvényt egymást követően többször módosították.
- 3 A legfelsőbb bíróságról szóló törvény 37. cikke 65 évre csökkentette a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bíráinak nyugdíjkorhatárát. A nyugdíjkorhatár lecsökkentése e bíróság összes bírójára alkalmazandó, beleértve azokat is, akiket e törvény hatálybalépése előtt neveztek ki.

* Az eljárás nyelve: lengyel.

- 4 A Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírái aktív szolgálatának a 65. életévükön túli meghosszabbításának feltétele, hogy e bírák arra vonatkozó nyilatkozatot mutassanak be, hogy továbbra is el kívánják látni feladataikat, továbbá olyan igazolást mutassanak be, amely igazolja, hogy egészségi állapotuknál fogva alkalmasak a bírói tisztség további betöltésére, valamint feltétel az is, hogy a Lengyel Köztársaság elnöke azt engedélyezze. E meghosszabbítást a legfelsőbb bíróságról szóló törvény 37. cikke szabályozza.
- 5 A legfelsőbb bíróságról szóló törvény 111. cikkének (1) bekezdése értelmében a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) azon bírái, akik e törvény hatálybalépésekor vagy legkésőbb 2018. július 3-án betöltötték 65. életévüket, 2018. július 4-én kerülnek nyugállományba, kivéve ha 2018. május 3-ig bemutatják az előző pontban említett nyilatkozatot és igazolást, továbbá ha a Lengyel Köztársaság elnöke engedélyezte, hogy továbbra is betöltsék tisztségüket e bíróságnál. A 2018. május 10-i ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (a rendes bíróságok szervezetéről szóló törvény, a legfelsőbb bíróságról szóló törvény és további törvények módosításáról szóló törvény; Dz. U. 2018., 1045. tétel) 5. cikke a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) azon bírái aktív bírósági szolgálatának meghosszabbítására vonatkozó eljárást szabályozó önálló rendelkezéseket tartalmaz, akik a nyugdíjkorhatárt legkésőbb 2018. július 3-án elérik.
- 6 A legfelsőbb bíróságról szóló törvény 111. cikkének (1a) bekezdése értelmében a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) azon bírái, akik 65. életévüket 2018. július 4. és 2019. április 3. között töltik be, 2019. április 3-án kerülnek nyugállományba, kivéve, ha 2019. április 3-ig bemutatják a jelen végzés 4. pontjában említett nyilatkozatot és igazolást, és ha a Lengyel Köztársaság elnöke engedélyezi, hogy továbbra is betöltsék tisztségüket e bíróságnál.
- 7 A Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) 2018. április 3. előtt kinevezett és 65. életévüket 2019. április 3. után betöltő bíráit illetően a legfelsőbb bíróságról szóló törvény 37. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy e bírák aktív bírósági szolgálatának a 65. életévükön túli meghosszabbítására a rendes eljárás vonatkozik, amelynek feltétele a jelen végzés 4. pontjában említett nyilatkozat és igazolás, valamint a Lengyel Köztársaság elnöke hozzájárulásának bemutatása.
- 8 Amint az a Bíróság elé terjesztett iratokból kitűnik, a vita tárgyát képező nemzeti rendelkezések értelmében a Lengyel Köztársaság elnökének a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírái aktív bírósági szolgálatának meghosszabbításával kapcsolatos döntése semmilyen feltételtől nem függ, és nem képezheti bírósági felülvizsgálat tárgyát.
- 9 Végül, ezen iratokból kitűnik az is, hogy a legfelsőbb bíróságról szóló törvény lehetőséget ad arra a Lengyel Köztársaság elnökének, hogy 2019. április 3-ig szabadon döntsön a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírái számának emeléséről.
- 10 A Bíróság Hivatalához 2018. október 2-án benyújtott külön beadványában a Bizottság az EUMSZ 279. cikk és a Bíróság eljárási szabályzata 160. cikke (2) és (7) bekezdése szerinti, a Bíróságnak az ügy érdemében történő ítélethozataláig alkalmazandó ideiglenes intézkedés iránti kérelmet terjesztett elő.
- 11 A Bíróság elnökhelyettese 2018. október 19-i végzésében az eljárási szabályzat 160. cikke (7) bekezdése alapján, még mielőtt a Lengyel Köztársaság benyújtotta volna az ideiglenes intézkedés iránti kérelemre vonatkozó észrevételeit, ez utóbbit azonnali hatállyal, az említett ideiglenes intézkedés iránti eljárást befejező végzés kihirdetéséig az alábbiakra kötelezte:
 - függessze fel a legfelsőbb bíróságról szóló törvény 37. cikke (1)–(4) bekezdése és 111. cikke (1) és (1a) bekezdése, valamint a rendes bíróságok szervezetéről, a legfelsőbb bíróságról és a nemzeti igazságszolgáltatási tanácsról szóló törvény 5. cikke rendelkezéseinek végrehajtását, valamint az e rendelkezések alapján hozott összes intézkedés alkalmazását;

- tegye meg az annak biztosításához szükséges összes intézkedést, hogy a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) említett rendelkezések által érintett bírái ugyanazon tisztségben teljesíthessenek szolgálatot, ugyanazon jogállással rendelkezzenek, ugyanazon jogok és foglalkoztatási feltételek illessék meg őket, mint amilyenekben 2018. április 3. előtt, azaz a legfelsőbb bíróságról szóló törvény hatálybalépéséig részesültek;
 - tartózkodjon minden olyan intézkedéstől, amely a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) olyan bíráinak helyére nevez ki bírákat, akiket a kötelezettségszegés alapjául szolgáló rendelkezések érintenek és akikre az alpereset vonatkozik, továbbá tartózkodjon minden, e bíróság új első elnökének kinevezésére vagy az új első elnök kinevezéséig az első elnök helyett az említett bíróság irányításával megbízott személy kijelölésére irányuló intézkedéstől, és
 - legkésőbb egy hónappal az ezen intézkedéseket elrendelő végzés közlését követően, majd havi rendszerességgel tájékoztassa a Bizottságot minden olyan intézkedésről, amelyet annak érdekében tesz, hogy teljes mértékben eleget tegyen e végzésnek.
- 12 A Bíróság Hivatalához 2018. október 2-án benyújtott külön beadványában az eljárási szabályzat 133. cikke (1) bekezdésének értelmében a Bizottság azt is kérte a Bíróságtól, hogy a jelen ügyet gyorsított eljárásban bírálja el.
- 13 Az eljárási szabályzat 133. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a felperes vagy az alperes kérelmére a Bíróság elnöke a másik fél, az előadó bíró és a főtanácsnok meghallgatását követően dönthet úgy, hogy ezen szabályzat rendelkezéseitől eltérve az ügyet gyorsított eljárásban bírálják el, ha az ügy jellege azt követeli, hogy elbírálására a lehető legrövidebb időn belül kerüljön sor.
- 14 Az említett rendelkezés alapján a Bíróság elnöke kérdéssel fordult a Lengyel Köztársasághoz, amely jelezte, hogy ellenzi a jelen ügy gyorsított eljárásban történő elbírálását.
- 15 Kérelmének alátámasztására a Bizottság arra hivatkozik, hogy az általa a keresetében felhozott kifogások a tagállamok legfelsőbb bíróságai függetlenségének biztosítására irányuló garanciák megsértésén alapulnak, és a rendszerszintű kétségek, amelyekről e kifogások tanúskodnak, olyan mértékben alkalmasak jogbizonytalanság előidézésére és az uniós jogrend megfelelő működésének megzavarására, hogy a jogvitában gyorsan kell határozni e bizonytalansági időszak lehető legnagyobb mértékű korlátozása érdekében.
- 16 Egyrésztől ugyanis különös feladataikra és a nemzeti jogrendben a határozataikhoz kapcsolódó jelentőségre, valamint az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdése alapján rájuk háruló különös kötelezettségekre tekintettel a nemzeti legfelsőbb bíróságok központi szerepet játszanak az uniós jog alkalmazásának rendszerében. Márpedig az ilyen bíróságok függetlensége garanciáinak tiszteletben tartását illető kétségek alkalmasak arra, hogy megakadályozzák őket abban, hogy teljes mértékben betöltsék e szerepet. Másrészt, ugyanezen kétségek arra is alkalmasak, hogy rombolják a tagállamok és bíróságaik közötti – a kölcsönös elismerés elvének működéséhez megkövetelt – kölcsönös bizalmat, amely alapvető szerepet játszik a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségre vonatkozó számos uniós jogi aktust illetően.
- 17 A lengyel kormány a maga részéről azon a véleményen van, hogy a Bizottság gyorsított eljárás iránti kérelmének elfogadása a védelemhez való jogának indokolatlan korlátozását eredményezné. Ugyanis, először is, mivel az ügy jelentős elvi kérdéseket vet fel, és ezenkívül az elfogadhatósággal kapcsolatban kifogásokra ad okot, nehezen elképzelhető, hogy az alperes állam egyetlen, egységes beadványban be tudja mutatni e különböző szempontokra vonatkozóan szükséges érvelését, továbbá az eljárás nem tesz lehetővé választ és viszonyválaszt. Ezenkívül az is fontos lenne, hogy az esetleges beavatkozó felek is kifejthessék észrevételeiket az ilyen elvi kérdésekkel kapcsolatban. Végül, álláspontja szerint a Bizottság késedelmesen fordult a Bírósághoz, és e késedelem jelenleg már nem ellensúlyozható az alperes állam eljárási jogainak ilyen módon történő korlátozásával.

- 18 Azon állítólagos fenyegetéseket illetően, amelyeket a vita tárgyát képező nemzeti rendelkezések a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) függetlensége számára jelentenek, a Bizottság semmilyen olyan konkrét bizonyítékot nem mutatott be, amely alkalmas lett volna alátámasztani annak valós jellegét, vagy pontosítani a terjedelmét, illetve azt meghatározni, hogy az uniós jogrend megfelelő működése milyen módon sérülhet, amennyiben nem kerül sor gyorsított eljárásra. A Bizottság által kifogásolt intézkedések szerinte jellegüknél fogva csak korlátozott számban eredményezik a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírának nyugdíjazását, és ez nem alkalmas e bíróság működésének és igazságszolgáltatási tevékenységének befolyásolására, nem érinti továbbá sem azon lehetőséget, hogy e bíróság az EUMSZ 267. cikk alapján a Bírósághoz forduljon, sem az azon bírák által hozott határozatokra alapozott jogviszonyok tekintetében a jogbiztonságot, amely bírák a nyugdíjkorhatárt még nem érték el, sem pedig – végül – a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) azon hatáskörét, hogy a tagállamok közötti bírósági együttműködés keretében eljárjon, amely együttműködésben az említett bíróság egyébiránt – a rendes bíróságoktól eltérően – csupán ritkán vesz részt.
- 19 Először is, ami azt a kérdést illeti, hogy a jelen ügy jellege megköveteli-e, hogy elbírálására az eljárási szabályzat 133. cikkének (1) bekezdése értelmében a lehető legrövidebb időn belül kerüljön sor, emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság a jelen keresetben azt állítja, hogy a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) tagjai nyugdíjkorhatárának lecsökkentésével és azon feltételekkel kapcsolatos legújabb jogszabály-módosítások, amelyek mellett az említett bírák számára adott esetben engedélyezhető, hogy tisztségüket e korhatáron túl is betöltsék, sértik az elsődleges uniós jognak a jelen végzés 1. pontjában említett rendelkezéseit.
- 20 A jelen, kötelezettségzegés megállapítása iránti keresetet a Bizottság különösen az arra vonatkozó kétségeire tekintettel nyújtotta be, hogy a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) képes-e e jogszabály-módosításokat követően az összes jogalanyt megillető, az Alapjogi Charta 47. cikkében szereplő, független bírósághoz való fordulás alapvető jogát tiszteletben tartva ítélni.
- 21 Márpedig emlékeztetni kell arra, hogy a bírák függetlenségére vonatkozó követelmény a tisztességes eljáráshoz való alapvető jog lényegéből következik, amely döntő jelentőségű a jogalanyok uniós jogból eredő valamennyi joga védelmének biztosítása és a tagállamok EUSZ 2. cikkben felsorolt közös értékeinek, különösen pedig a jogállamiság értékének a megőrzése szempontjából (2018. július 25-i Minister for Justice and Equality [az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai] ítélet, C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 48. pont).
- 22 Ezenkívül a jogvita tárgyát képező nemzeti rendelkezéseket ilyen módon övező bizonytalanságok hatást gyakorolhatnak az igazságügyi együttműködés rendszerének működésére is, amelynek megtestesülése az EUMSZ 267. cikkben előírt előzetes döntéshozatali eljárás, amely az európai uniós bírósági rendszer sarokköve, amelyhez elengedhetetlen a nemzeti bíróságok és különösen a végső fokon eljáró bíróságok függetlensége (lásd ebben az értelemben: 2014. december 18-i 2/13 [Az Uniónak az EJEE-hez történő csatlakozása] vélemény, EU:C:2014:2454, 176. pont; 2018. február 27-i Associação Sindical dos Juizes Portugueses ítélet, C-64/16, EU:C:2018:117, 43. pont; a Bíróság elnökének 2018. szeptember 26-i Zakład Ubezpieczeń Społecznych végzése, C-522/18, nem tették közzé, EU:C:2018:786, 15. pont).
- 23 Másodsor a Lengyel Köztársaság azon állítását illetően, amely szerint sérülne a védelemhez való joga, ha helyt adnának a gyorsított eljárás iránti kérelemnek, mindenekelőtt rá kell mutatni, hogy amint az az eljárási szabályzat 134. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, az ilyen eljárásban a keresetlevelet és az ellenkérelmet kizárólag abban az esetben lehet válasszal és viszonzválasszal kiegészíteni, ha azt a Bíróság elnöke az előadó bíró és a főtanácsnok meghallgatását követően szükségesnek tartja.
- 24 Márpedig e tekintetben hangsúlyozni kell, hogy azt feltételezve, hogy a Bíróság elnöke nem engedélyezi a válasz benyújtását – amelyről még nem született döntés – nem világos, hogy ilyen válasz, és így a keresetlevélben szereplőket kiegészítő érvek és fejtegetések hiányában, amelyekre az alperes ellenkérelmében könnyen válaszolhatott, az említett alperes hogyan állíthatja azt, hogy a védelemhez való joga sérül azáltal, hogy nem tud viszonzválaszt benyújtani. Ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy a

Bíróság előtti kötelezettségzegés megállapítása iráni eljárások előtt pert megelőző eljárásra kerül sor, amelynek során a feleknek lehetőségük van előadni és kidolgozni azt az érvelést, amelyet ezt követően ki kell fejteniük a Bíróság előtt, amennyiben ez utóbbi előtt eljárás indul.

- 25 A fentiekre tekintettel a Bíróság rövid határidőn belüli válasza alkalmas arra, hogy a jogbiztonság céljából mind az Unió, mind az érintett tagállam érdekében megszüntesse az uniós jog alapvető kérdéseivel kapcsolatos és többek között az e jog által biztosított bizonyos alapvető jogokba történő esetleges beavatkozás fennállásához, valamint az e jog értelmezése által magára az említett tagállam legfelsőbb bíróságának összetételére és működési feltételeire lehetségesen gyakorolt hatásokhoz fűződő bizonytalanságot (lásd ebben az értelemben: a Bíróság elnökének 2018. szeptember 26-i Zakład Ubezpieczeń Społecznych végzése, C-522/18, nem tették közzé, EU:C:2018:786, 15. pont).
- 26 Kétségtelen, hogy a Bíróságnak továbbra is határoznia kell egy olyan ideiglenes intézkedés iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bizottság ideiglenes intézkedéseknek az EUMSZ 279. cikk és az eljárási szabályzat 160. cikkének (2) bekezdése alapján történő elrendelése érdekében nyújtott be. Mindemellett, amint azt a jelen végzés 11. pontja is kiemelte, a Bíróság elnökhelyettese a 2018. október 19-i végzésével, amelynek meghozatalára azután került sor, hogy a Lengyel Köztársaság benyújtotta a gyorsított eljárás iránti kérelemre vonatkozó észrevételeit, az e szabályzat 160. cikkének (7) bekezdése alapján a Bizottság által kért ideiglenes intézkedéseket az ideiglenes intézkedés iránti eljárást befejező végzés kihirdetéséig tartó hatállyal fogadta el. Meg kell tehát állapítani az e tekintetben a jövőben meghozandó határozatok sérelme nélkül, hogy ha a Bíróság a jövőbeni végzésben fenntartaná az e végzés meghozataláig elfogadott ideiglenes intézkedéseket, az említett tagállamnak magának is érdekében állna, hogy a jelen ügyben folyamatban lévő érdemi eljárást a legrövidebb időn belül befejezzék annak érdekében, hogy az említett intézkedéseket megszüntessék és véglegesen eldöntsék az ezen ügy által felvetett kérdéseket.
- 27 Mindazonáltal hangsúlyozni kell, hogy az ideiglenes intézkedés iránti kérelem és az e szabályzat 133. cikke szerinti gyorsított eljárás tárgya és végrehajtásának feltételei nem azonosak (a Bíróság elnökének 2017. október 11-i Bizottság kontra Lengyelország végzése, C-441/17, nem tették közzé, EU:C:2017:794, 15. pont).
- 28 Márpedig a jelen ügyben az ideiglenes intézkedés iránti eljárást befejező végzésben meghozandó döntésektől függetlenül nyilvánvaló, hogy a gyorsított eljárás alkalmazását ezen ügy jellege a jelen végzés 19–25. pontjában ismertetett okokból igazolja.
- 29 Ennélfogva a C-619/18. sz. ügyet gyorsított eljárásban kell elbírálni.

A fenti indokok alapján a Bíróság elnöke a következőképpen határozott:

- 1) **A C-619/18. sz. ügyet – az Európai Unió Bírósága alapokmányának 23a. cikke és a Bíróság eljárási szabályzata 133. cikke szerinti – gyorsított eljárásban kell elbírálni.**
- 2) **A Bíróság elnöke a költségekről jelenleg nem határoz.**

Aláírások